

Ändring av förordningen för Europeiska sjösäkerhetsbyrån (EMSA) 2015/16:FPM43

Näringsdepartementet

2016-01-18

Dokumentbeteckning

KOM (2015) 667

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 1406/2002 om inrättande av en europeisk sjösäkerhetsbyrå

Sammanfattning

I december 2015 antog kommissionen ett samlat gränspaket i syfte att stärka skyddet av Europas yttre gränser. En del av detta paket utgörs av förslaget om att inrätta en europeisk gräns- och kustbevakning. Samtidigt presenterades även förslaget om en ändring av Europeiska sjösäkerhetsbyråns (EMSA) förordning vilket alltså är ytterligare en del av gränspaketet.

I medlemsstaterna finns det i dag över 300 civila och militära myndigheter som är involverade i någon form av kustbevakningsuppgifter som t.ex. sjöövervakning, sjöräddning, fiskerikontroll, gränskontroll och miljöskydd. Kommissionen vill uppnå ett förbättrat europeiskt samarbete inom kustbevakningsuppgifterna genom att utveckla samverkan mellan den nya europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån, EMSA samt Europeiska fiskerikontrollbyrån (EFCA). EMSA föreslås i samarbete med den föreslagna gräns- och kustbevakningsbyrån och EFCA stödja nationella myndigheter i sina kustbevakningsuppgifter genom att bl.a.:

- dela information från byråernas fartygsrapporterings- och andra informationssystem,
- utföra övervaknings- och kommunikationstjänster med hjälp av bl.a. drönare,
- erbjuda utbildning, e-lärande, spridning av goda exempel osv. i syfte att stärka informationsutbytet och samverkan inom kustbevakningsuppgifterna.

Preliminärt anser regeringen att gränsdragningen mellan de tre myndigheterna bör bli tydligare. Regeringen anser också att det är positivt att EMSA föreslås sammanställa och analysera den information som i dag tas in via olika system på ett mer djupgående sätt men det är viktigt att detta inte medför en utökad administrativ börda.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Europeiska sjösäkerhetsbyrån (EMSA) inrättades 2002 och ger EU och EU-länderna tekniskt stöd och hjälp med att ta fram och tillämpa EU-lagstiftning om sjösäkerhet, fartygsutsläpp och sjöfartsskydd. Byrån bidrar också till arbetet med att förebygga och bekämpa oljeutsläpp, övervaka fartyg och identifiera och spåra fartyg på långt avstånd.

Den 15 december 2015 antog kommissionen ett samlat gränspaket i syfte att stärka skyddet av Europas yttre gränser. En del av detta paket utgörs av ett förslag att inrätta en europeisk gräns- och kustbevakning (European Border and Coast Guard) i syfte att lägga grunden till en europeisk integrerad gränsförvaltning för att uppnå en effektiv migrationsförvaltning och värna den inre säkerheten i unionen, samtidigt som den fria rörligheten säkerställs (Proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council on the European Border and Coast Guard and repealing Regulation (EC) No 2007/2004, Regulation (EC) No 863/2007 and Council Decision 2005/267/EC (COM(2015) 671 final).

Den europeiska gräns- och kustbevakningen föreslås bestå av dels den nyinrättade europeiska byrån för gräns- och kustbevakning (European Border and Coast Agency, ”gränsbyrån”), dels medlemsstaternas nationella gränskontrollmyndigheter och kustbevakningar i den utsträckning dessa har gränsbevakande uppgifter. Dagens byrå för gränsbevakning (Frontex) föreslås alltså byta namn och samtidigt ges ett utökat mandat på flera områden.

Samtidigt presenterades även ett förslag om ändring av EMSA:s förordning (KOM (2015) 667) och det är alltså ytterligare en del av kommissionens gränspaket. Även ett förslag rörande Europeiska fiskerikontrollbyrån (EFCA) hör till paketet (jfr Proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council amending Council Regulation (EC) No 768/2005 establishing a Community Fisheries Control Agency COM (2015) 669 final).

1.2 Förslagets innehåll

I medlemsstaterna finns det i dag över 300 civila och militära myndigheter som är involverade i någon form av kustbevakningsuppgifter som t.ex. sjöövervakning, sjöräddning, fiskerikontroll, gränskontroll och miljöskydd.

Kommissionen menar att samarbetet och samordningen mellan myndigheterna behöver utvecklas och förbättras. Bland EU-byråerna är det framför allt Frontex, EMSA och EFCA som stödjer medlemsstaterna i detta arbete. Syftet med förordningsförslaget är att förbättra samarbetet och samordningen mellan berörda EU-byråer. Därigenom kan enligt kommissionen synergier mellan deras respektive tjänster stärkas och på så sätt möjliggöra mer effektiva och kostnadseffektiva tjänster till nationella myndigheter med kustbevakningsuppgifter. Kommissionen vill alltså uppnå ett förbättrat europeiskt samarbete inom kustbevakningsuppgifterna genom att utveckla samverkan mellan den nya europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån, EMSA samt EFCA.

EMSA föreslås att i samarbete med den nya gräns- och kustbevakningsbyrån och EFCA stödja nationella myndigheter i sina kustbevakningsuppgifter genom att:

- dela information från fartygsrapporterings- och andra informationssystem,
- utföra övervaknings- och kommunikationstjänster med hjälp av bl.a. drönare,
- erbjuda utbildning, e-lärande, spridning av goda exempel osv. i syfte att stärka informationsutbytet och samverkan inom kustbevakningsuppgifterna.

Det pågår redan i dag utbyte av maritima informationstjänster. Sedan 2013 överförs t.ex. maritim data från EMSA till det europeiska gränsövervakningssystemet (EUROSUR), ett system som möjliggör realtidsnära utbyte av gränsrelaterad information mellan nätverkets medlemmar, som består av Schengenländer och Frontex.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Förslaget om ändring av EMSA:s förordning hör ihop med förordningsförslaget om organisation och befogenheter för en ny europeisk byrå för gräns- och kustbevakning (som efterträdare till Frontex). Förslaget om ändring av EMSA:s förordning bedöms inte påverka svensk lagstiftning.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Kommissionen gör bedömningen att EMSA:s budget behöver öka med 22 miljoner euro per år (87 miljoner euro åren 2017-2020). Den största delen av pengarna utgörs av driftsutgifter för drönartjänster (67 miljoner euro) och tjänster rörande s.k. SAT-AIS- och Satcom-data (t.ex. system för fartygsrapportering) för att öka de tre byråernas och de nationella myndigheternas övervakningskapacitet med målet att i första hand stärka kontrollen över EU:s yttre sjögränser.

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Förslaget om ändring av EMSA:s förordning hör ihop med förslaget till förordning om inrättande av en europeisk gräns- och kustbevakning (KOM (2015) 671). Analysen av det förslaget är inte avslutad men övergripande kan sägas att mot bakgrund av den situation som nu råder inom Schengensamarbetet anser regeringen att det är viktigt att överväga nya förslag och idéer om hur kontrollen av den yttre gränsen kan stärkas. Detta måste dock ske utan att medlemsstaterna lämnar över det grundläggande ansvaret för gränskontrollen till EU. Gränskontroll är främst en nationell fråga, men den nya byrån för gräns- och kustbevakning kan utgöra ett viktigt stöd för medlemsstater som inte själva kan kontrollera sina gränser tillräckligt väl.

Analysen av förslaget om ändring av förordningen för EMSA är heller inte avslutad. Preliminärt anser dock regeringen att gränsdragningen mellan de tre myndigheterna (European Border and Coast Guard Agency, EMSA och EFCA) avseende olika uppgifter bör bli tydligare. Regeringen anser också att det är positivt att EMSA föreslås sammanställa och analysera den information som i dag tas in via olika sjöövervakningssystem på ett mer djupgående sätt än vad som nu är fallet. Det är dock viktigt att detta inte medför en utökad administrativ börda för näringen eller de nationella myndigheterna.

Eftersom förslaget direkt påverkar EU:s budget kommer Sverige verka för att förslaget i första hand finansieras genom omprioriteringar inom beslutad EU-budget.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentets inställning är ännu inte känd.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har inte remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Förslaget är baserat på artikel 100(2) i fördraget om EU:s funktionssätt (ordinarie lagstiftningsförfarande).

När det gäller subsidiaritetsprincipen skriver kommissionen att förslaget handlar om stöd till nationella myndigheter i utövningen av kustbevakningsuppgifter på nationell nivå, EU-nivå och när så är lämpligt på internationell nivå. Regeringen har ingen invändning mot det påståendet. Frågan om subsidiaritetsprincipen är mer central i förslaget om inrättande av en europeisk gräns- och kustbevakning (se bakgrund).

När det gäller proportionalitetsprincipen framhåller kommissionen bl.a. att förslaget kommer att medföra att dubbelarbete undviks och att synergier förstärks. Kommissionen menar att ändringen av EMSA:s förordning kommer skapa mervärden som t.ex. kostnadseffektivitet då data tas fram på EU-nivå, harmonisering av etablerade maritima informationssystem och möjliggörande av övervakning med drönare m.m. Regeringen har inga invändningar mot kommissionens principiella resonemang.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Behandlingen av förslaget om ändring av EMSA:s förordning har nyligen påbörjats i rådsarbetsgruppen för sjöfart. Behandlingen av förslaget om inrättande av en europeisk gräns- och kustbevakning har nyligen påbörjats i rådsarbetsgruppen för gränsfrågor.

4.2 Fackuttryck/termer

-